

Állatkísérleti Tudományos Etikai Tanács

National Scientific Ethical Committee on Animal Experimentation

1024 Budapest, Keleti Károly u. 24., e-mail: atet@nebih.gov.hu

Jelentés az Állatkísérleti Tudományos Etikai Tanács (ÁTET) 2024-es működéséről

2024-ben az ÁTET 12 ülést tartott, ezen összesen 263 állatkísérleti kérelmet bírált el. Ebből 41 beadványt értékeltünk „nem engedélyezhetőnek”, 3 kérelem pedig nem engedélyköteles projektet írt le, ezek szervdonor felhasználások voltak (2 db), vagy a beavatkozás súlyossága nem érte el a jogszabályi alsó küszöböt (1 db). Az engedélyezett projektek közül 55-öt (25%) jelölt ki a Tanács visszamenőleges értékelésre, mert a projekt „súlyos” besorolású kísérletet tartalmazott (54) vagy főemlősökön végezték (1). Ez utóbbi enyhe besorolású volt. A nem szakmai összefoglalót 147 esetben találtuk javítandónak, és írtuk elő módosítását; ez az engedélyezett kérelmek 67 %-a!

Az összkérelemszám jelentősen csökkent a megelőző évhez képest, mivel a kérelmek díjkötelessé tételének ügye lekerült a napirendről, így a kérelmezők visszatértek a megelőző időszak kérelembeadási ütemére.

A „nem engedélyezhető” szakvélemények a kérelmek nem kielégítő információtartalma miatt születettek, azaz a kérelmező nem adta meg a kormányrendelet mellékletében megkövetelt adatokat. Emiatt nem volt lehetséges a kísérletek súlyossági besorolása és a projekt ártalom-haszon elemzése sem, melyek a jogszabályok által előírt követelményei a projektértékelésnek. A 16%-os visszautasítási mindamellett kevesebb, mint a 2023-as érték (21%), ez remélhetőleg a kérelmezők alaposabb odafigyelésének a jele. A nem megfelelő nem szakmai összefoglalók aránya, bár kisebb csökkenést mutat, de még mindig magas. Ennek fő okai egyrészt a túlságosan szakmai nyelvezet használata, másrészt az újfajta, kötelezően használandó EU-s templát ártalomtáblázatának nem megfelelő kitöltése voltak. Ráadásul a táblázatot akkor is módosítani kellett, ha az ÁTET kevesebb számú állatot engedélyezett, vagy megváltoztatta egyes kísérletek súlyossági besorolását.

2023-ban az ÁTET 39 projekt visszamenőleges értékelését végezte el. Négy esetben nem volt elfogadható az értékelés ezek újrabenyújtását kértük. A jellemző probléma az volt, hogy a kérelmezők nem adtak kellő információt az egyes egyedeket ért tényleges ártalomról.

A jogszabályban nevesített egyéb feladatok közül tanácsadás keretében a testület számos állásfoglalást adott ki a felhasználók megkeresésére éppúgy, mint hatósági kérésekre. Az ÁTET nevében egy helyreigazító cikket közöltünk az állatkísérletek szabályozásáról a National Geographic online magyar kiadásában.

2024-ban az ÁTET nem folytatott le állatkísérleti tanfolyam akkreditációt.

2024 szeptemberében az ÁTET megszervezte a második országos ÁTET konferenciát, a MÁB elnökök és a hatósági ügyintézők részvételével és előadási lehetőségével. A másfél napos, hibrid formában megtartott rendezvényen mintegy 80 fő vett részt, pozitív visszajelzéssel.

Az elektronikus kérelem-feldolgozási rendszer kiépítése 2024-ben sem haladt előre. A rendszer hiánya, sajnos, nagymértékben hátráltatja a Tanács munkáját, és jelentős adminisztratív többlet terhet ró az ÁTET tagjaira.

Budapest, 2026. január 13.

Dr. Gyertyán István
ÁTET elnök